

NEDERLANDSE JACHTHONDENRASSEN (1)

Al eeuwenlang worden honden gefokt voor de jacht, ook in Nederland. Typisch Nederlandse jachthondenrassen zijn de Drentsche patrijshond, het kooikerhondje, de wetterhoun en de stabijhoun. Zijn deze rassen nog altijd bruikbaar in de huidige jachtpraktijk? Zijn het allrounders of typische specialisten? Wat is hun karakter en welke specifieke jachteigenschappen hebben ze? **Judith Habets** dook in de verschillende Nederlandse jachthondenrassen. In deze eerste aflevering staat de wetterhoun centraal.

De wetterhoun EIGENZINNIGE ALLROUNDER MET JACHTVERSTAND

‘Het is Nederlands levend erfgoed. Jarenlang hebben ze de jachtvelden bediend. Halverwege de vorige eeuw hebben de staande honden het overgenomen. Jammer voor de wetterhoun, want ze passen uitstekend in de huidige jachtpraktijk,’ zegt Anita Hoogendoorn. Ze schreef de werkstandaard voor de rasvereniging en jaagt al enkele jaren met haar wetterhounen in alle jachtdisciplines. Daarnaast loopt ze veldwedstrijden en doet ze apporteerproeven en zweetspoorproeven met haar honden. Toch zijn het meer praktijkhonden dan wedstrijdhonden, zegt ze.

De wetterhoun steekt alleen zijn neus in de lucht als er wild zit, hij is zuinig met zijn energie

Apporteren doet de wetterhoun met een zachte bek

WILD STELLEN

De wetterhoun is eeuwenlang voor de jacht op de otter en bunzing gebruikt. Met deze moedige en geharde honden werd op een heel eigen wijze gejaagd: de honden spoorden het wild op en joegen het op totdat het dier zich klem liep. De hond hield het dier op zijn plek waarna de jager het kon doden. ‘Hij stelt het wild, en diezelfde werkwijze hebben ze nog steeds,’ zegt Hoogendoorn. Otters en bunzings worden niet meer bejaagd, maar dat was niet hun enige taak. De wetterhoun was vroeger behalve jachthond een algemene gebruikshond die voor de kar werd gezet vanwege zijn sterke, dogachtige lichaamsbouw, en die het erf vrij hield van ongedierte. ‘Bij arme boeren was zo’n hond een uitkomst,’ legt Hoogendoorn uit. ‘Hij ving ook mollen, de vellen kon je weer verkopen. Bovendien werden ongewenste bezoekers op afstand gehouden vanwege zijn grimmige uiterlijk, dat komt door de schuin geplaatste amandelvormige ogen. Postbodes geven bij

mij nog steeds met gestrekte arm pakketjes af. Het zijn moedige en sterke honden, dat moest ook wel, otters zijn best flink. Wetterhounen gaan overal op af, zijn nergens bang van.’

IJSKOUD

De wetterhoun is een krachtige, vierkant gebouwde hond met een vettige, astrakan vacht en een voor jachthonden unieke spiraalstaart. Zijn bouw en vacht zijn gemaakt om te werken in de zwaarste dekking. Friese jagers vertelden Hoogendoorn eens dat er maar twee rassen zijn die zoveel power hebben dat ze hartje winter uit ijskoud water apporteren: de Chesapeake Bay retriever en de wetterhoun. De wetterhoun is een allround jachthond, die zowel voor het schot helpt bij het opsporen en uitdrijven van wild en die ook het werk na het schot beheerst: hij rapporteert en zoekt na. Hoewel de wetterhoun als waterhond is ingedeeld, sluit zijn werk in het veld het best aan bij dat van de spaniëls. Vanwege zijn bouw en temperament ziet het er

wel anders uit. Zoeken in het veld doet hij in een gematigd tempo. Hij werkt volhardend en checkt regelmatig in rust de verwaaiing.

Wetterhounen werken onder het geweer, blijven in contact met de jager en zoeken een perceel behoedzaam en vrij zoekend af

VERWAAIING

Wetter is Fries voor water. Doen ze hun naam eer aan en zijn het waterliefhebbers? ‘Als vroeg genoeg begonnen is met waterwerk wel,’ zegt Hoogendoorn. ‘En als de fokker let op de oorspronkelijke werkeigenschappen. Veel huishonden gaan niet te water, dan is er niet op getraind.’ Zijn uiterlijke kenmerken maken hem bij uitstek geschikt voor de jacht in waterrijke gebieden, grienden en gebieden

Ook met Canadese ganzen weet de wetterhoun wel raad

FOTO ANITA HOOGENDOORN

Resultaat van volhardend zoekwerk: een fazant wordt geflush

FOTO ANITA HOOGENDOORN

met veel slootjes. ‘Ze gaan heel anders te werk dan andere jachthonden’, legt Hoogendoorn uit. ‘Een wetterhoun oriënteert zich eerst met een hoge kophouding, en gaat pas de dekking in als hij verwaaiing krijgt. Ze gaan slim om met hun energie. Ze werken onder het geweer en blijven in contact met de jager. Ze zoeken een perceel behoedzaam en vrij zoekend af, veel gebruik makend van de wind, wat er niet altijd planmatig uitziet. Een wetterhoun past zijn zoekpatroon, zijn werktempo en mate van concentratie aan aan de wisselende omstandigheden van terrein, wild en wind. Keurmeesters herkennen dat niet altijd, en zeggen dan: er zit geen passie in. Dat is onzin, want de hond komt niet leeg terug als er een apport ligt. Valt er een schot in grote jachten met meerdere honden, dan schieten alle

honden erop af, maar de wetterhoun wacht zijn beurt af: het werk wordt immers al gedaan. Ik noem dat jachtverstand.’

JACHTPRAKTIJK

In de huidige jachtpraktijk domineren schadebestrijding (apporteren van ganzen, kraaien, duiven) en de grofwildjacht met eventuele nazoek. Hoe past de wetterhoun in dat plaatje? ‘Uitstekend’, zegt Hoogendoorn zonder nadenken. ‘Apporteren doen ze met een zachte bek, maar bij roofwild zal de wetterhoun vaak instinctmatig tot verwurging overgaan, maar dat is gezien zijn historische taak niet vreemd.’ De wetterhoun is op post oplettend, rustig en stil. Diezelfde rust geeft hem de spoorvastheid bij zweetwerk. Zijn werkwijze bij de nazoek is vergelijkbaar met

FOTO PATTY BERKENBOSCH

Door de schuin geplaatste amandelvormige ogen heeft de wetterhoun een wat grimmig uiterlijk

een zweetwerkspecialist: de wetterhoun loopt óp het spoor. Alleen zijn kophouding is niet structureel laag zoals bij de specialisten maar, afhankelijk van de wind, laag tot halfhoog.

KARAKTEREIGENSCHAPPEN EN VERZORGING

Hoe is de wetterhoun als huishond? ‘Eigenlijk gelden hier de algemene opvoedingsregels: wen ze aan andere dieren en aan kleine kinderen van pup af aan. Maar een vreemde kat of kip op mijn erf worden netjes binnen gebracht’, vertelt Hoogendoorn. ‘Ze zijn natuurlijk van oudsher scherp op roofwild.’ Aan zijn vacht hoeft je vrijwel niets te doen, alleen in de rui het losse haar eruit kammen. Nooit scheren of wassen. Ze verhareen wel. ‘Veel mensen zeggen dat een wetterhoun moeilijk te trainen is, en eigenwijs. Absolute onzin’, vindt Hoogendoorn. ‘Heel belangrijk is consequent zijn en nog belangrijker is respect hebben voor je hond. Het is jouw taak om wat je van ze vraagt in een logisch geheel te laten passen. Bouw je training zorgvuldig op. Ze zijn ontzettend baasgericht. Je wordt een team met je hond, zonder dat hij zich onnodig op je verlaat. En ze hebben een groot zelfoplossend vermogen.’

De huidige tijdgeest is dat men alles wil controleren en dan heten wetterhounen moeilijke honden

Jagen met een WETTERHOUN

Dick Visser en Jaap Gouw jagen allebei met een wetterhoun, én in dezelfde combinatie. Hun jachtveld ligt in de buurt van Rotterdam en bestaat uit akkers en veel kleine slootjes. De combinatie doet aan schadebestrijding en jaagt in het seizoen op vooral hazen en fazanten. De 10 geweren in de combinatie worden, naast de wetterhounen van Dick en Jaap, bij de jacht geholpen door verschillende staande hondenrassen en labradors. Bruno, nu 7,5 jaar, is de derde wetterhoun van Jaap Gouw, en zit vaak met zijn baas in een hutje. 'Ze zijn perfect voor het Nederlandse weer. Op post zie je de kortharen vaak bibberen, maar Bruno gaat gerust in het water zitten. Ze zien eruit als een beer, zijn sterk als een beer en het is een knuffelbeer.' zegt Gouw. 'Voor goede bekenden dan', vult hij aan. 'Ze hebben een eigenzinnig karakter. Die Friese

stijfkoppigheid, die hebben zij ook. Geschoten wild moet binnenkomen en een wetterhoun zoekt zelf wel uit hoe. De passie voor de jacht moet je wel beïnvloeden. Heeft hij eenmaal geleerd om wild te apporteren, dan is trainen met een dummy geen uitdaging meer. Bruno is voor 99% voor de jacht, we lopen geen wedstrijden. Het is een echte praktijkhond.'

Dick Visser, deels van Fries bloed: 'Ik ben gestart met een stabijhoun. Op jachthondencursus kwam ik Jaap tegen. Ik was gecharmeerd van de manier van werken van de wetterhoun. Dus kwam Lex erbij, vijf jaar geleden. Er zijn geen echte jachtlijnen binnen het ras, maar ik heb wel gezocht naar fokkers die met de honden werken.'

Het trainen van een wetterhoun vergt wel geduld, zegt Visser. 'Lex denkt zelf na. Als ik denk dat links geschoten wild is gevallen en hij

Bruno, de wetterhoun van Jaap Gouw: 'Als hij een gans of kraai ziet, kijkt hij mij aan met een blik die zegt: doe eens wat'

gaat naar rechts, dan kan ik op mijn kop gaan staan, maar hij doet het naar zijn eigen inzicht. Hij weet dan al dat het een loper was. Dat vertrouwen in je hond moet je hebben. Natuurlijk moeten ze gehoorzamen, maar in het veld moet je hem laten gaan. De huidige tijdgeest is dat men alles wil controleren, en dan heten wetterhounen moeilijke honden, maar dat zijn ze niet.' Gouw beaamt dat: 'Als je weinig ervaring hebt met jachthonden, neem dan geen wetterhoun. In onze ogen zijn het makkelijke honden, maar als je er niet voldoende mee doet, worden ze vervelend. Hij moet genoeg beweging hebben, dan valt hij 's avonds naast je stoel als een blok in slaap. Ik neem Bruno overal mee naartoe.' Visser: 'Van nature zijn wetterhounen nieuwsgierig en ze willen graag bij je zijn. Je moet wel de baas zijn,

en begrip hebben voor hun sterke wil. Vooral niet de strijd aangaan. Als je dat onder de knie hebt, dan heb je de beste hond op jacht.' Wat is typisch wetterhoun? De rust, zegt Gouw. 'In het hutje speurt hij de lucht af en als hij een gans of kraai ziet, kijkt hij mij aan met een blik die zegt: doe eens wat.' Visser: 'We gingen eens in het veld eendennestjes kijken. Hij attendeerde mij op het nest, en ging vervolgens heel rustig zitten, als een standbeeld.' Hij vervolgt: 'Andere honden gaan op de parkeerplaats al met de neus aan de grond en blijven zoeken, een wetterhoun doet dat niet. Die steekt alleen zijn neus in de lucht als er wild zit. Soms hoor je dan: het is geen jachthond, hij zoekt niet, maar ik noem het jachtverstand. Hij is zuinig met zijn energie, smeert het uit over de dag.'

Lex, de wetterhoun van Dick Visser: 'Lex denkt zelf na, hij werkt naar eigen inzicht'